

הזדמנויות פיתוח פרויקטים סולאריים לשנת 2018

נובמבר 2017
חוזר מקצועי מספר 94/17

ברצוננו לעדכנכם, כי לאחרונה פרסמה רשות החשמל מסמך מדיניות המגדיר את האופק הסולארי לתקופה שעד לשנת 2020.

נזכיר, כי על פי החלטות ממשלת ישראל, היעד לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת עד סוף שנת 2020, עומד על שיעור של 10% מצריכת החשמל במשק ושיעור של 17% עד שנת 2030. נכון להיום, על פי פרסומי רשות החשמל, עומד יצור החשמל מאנרגיה מתחדשת על שיעור של כ-2.2% בלבד מהצריכה.

כדי לעמוד ביעדי הממשלה פרסמה לאחרונה רשות החשמל יעד למכסות נוספות של אנרגיה סולארית בהספק מותקן של עד כ-1,600 MWp, בהקצאות של מכרזים תעריפים ובמודל של ייצור עצמי. המכרז התעריפי הראשון נסגר ברבעון הראשון בשנת 2017 בכמות של 234 MWp, ובתעריף הזנה לרשת של 19.9 אגורות לקוט"ש. כ-30% מהקרקעות במכרז היו של קיבוצים והשאר קרקעות במושבים.

כאמור, לאחרונה פרסמה רשות החשמל מסמך מדיניות המגדיר את האופק הסולארי לתקופה שעד לשנת 2020.

ההסדרות המתוכננות שפרסמה רשות החשמל הינן לפי הפירוט שלהלן:

- **הליכים תחרותיים למתקנים קרקעיים** - מכרז נוסף (בדומה למכרז שכבר בוצע) לרשת החלוקה בדצמבר 2017, מכרז לפרויקטים ברשת ההולכה ומכרז נוסף לרשת החלוקה עד מחצית 2018, שלושה מכרזים נוספים עד למחצית שנת 2019 ואז תיעשה בחינה נוספת.
 - **הליכים תחרותיים לגגות גדולים ומאגרי מים** - פרסום ההסדרה לשימוע בדצמבר 2017, לאחר מכן ייתקמו שלושה מכרזים חצי שנתיים בשנת 2018 ובמחצית הראשונה בשנת 2019.
 - **מתקני גגות קטנים בתעריף הזנה ללא הליך תחרותי** - פרסום ההסדרה לשימוע בדצמבר 2017 ולאחר מכן פרסום מכסה בהיקף של מאות מגאוואט.
- יחדש, כי הסדרות מתוכננות אלה - לגגות קטנים וגדולים - מספקות מענה לקיבוצים להם שטחי גגות, שלא ניתן היה לנצלם בגלל מגבלת הצריכה בשטח המחנה.

ייצור עצמי - מונה נטו

הסדרת מונה נטו פורסמה בשנת 2013 והיא כוללת מכסה בהספק של 400 MWp, אשר על פי פרסומי רשות החשמל לאחרונה, נוצלו מתוך מכסה זו כ-25% בלבד. רשות החשמל מתכוונת לפרסם בדצמבר 2017 שימוע בנושא עדכון אמות המידה למונה נטו.

ברצוננו להפנות את תשומת הלב לפוטנציאל הכלכלי הניכר בהקמת מערכות חדשות או הרחבת כושר יצור עצמי במערכות מונה נטו קיימות:

- המשך ירידת עלויות ההשקעה בפרויקט סולארי בכ-15% בשנה האחרונה, לצד עליית תעריף החשמל בשיעור של כ-5% בינואר 2017, מעלה משמעותית את הכדאיות הכלכלית בפרויקט מונה נטו.
- כיום, במכרז התעריפי הראשון, נקבע תעריף הזנה לרשת של 19.9 אגורות לקוט"ש, כאשר התעריף הממוצע הנחסך לצרכן כתוצאה מייצור עצמי (להשקעה ל-KWp הינו בין 35 ל-45 אגורות לקוט"ש).
- על פי חישובינו, תשואה להשקעה של קיבוץ, שהינו מחלק חשמל ורוכש חשמל מוזל מיצרן פרטי (יח"פ) - הינה כ-12% עד 15% ותשואה להון גבוהה מ-20%. התשואה להשקעה לקיבוצים, שהינם צרכני מתח נמוך (כ-40 קיבוצים בתנועה הקיבוצית), יכולה להגיע לכ-20%, ותשואה להון של מעל 30%.
- הסיכון בפרויקט מונה נטו הינו יחסית קטן (כיוון שצריכת החשמל בקיבוצים הינה יחסית קבועה לשנים רבות), ועל כן, הפרויקטים זוכים למימון מהמערכת הבנקאית או מגורמי מימון נוספים.
- על פי הערכותינו, כ-70% מהקיבוצים כבר השתלבו בייצור עצמי של חשמל, אולם במרבית הקיבוצים יש עדיין אפשרויות להרחבת הפרויקטים, אם באמצעות ההסדרה הקיימת של מונה נטו או באמצעות ההסדרות החדשות, המתוכננות.
- לצורך חישוב אופטימיזציה של הייצור הסולארי בקיבוץ - יש לנתח את צריכת החשמל השעתית לאורך שנה שלמה, אל מול היצור השעתי של המערכת הסולארית ותוך התייחסות לפוטנציאל לצמיחה דמוגרפית והגדלת צריכת החשמל וכן לנתח את היקפי השטחים האפשריים לפרויקט סולארי על גבי גגות, מאגרים ושטחי מבני המשק.
- בהתאם לניתוח זה ניתן יהיה לבצע אופטימיזציה לכדאיות הכלכלית של ייצור חשמל עצמי ולמכירת חשמל לרשת הארצית במגוון ההסדרות, הקיימות והצפויות, לשנת 2018.

אנו מלווים קיבוצים ומושבים רבים בתהליכי הניתוח הכלכלי של פרויקטים סולאריים קרקעיים ובכלל זה ליווי תהליכי ההתקשרות עם יזמים בפרויקט, תוך בחינה השוואתית של כל ההצעות המסחריות שהוצגו לבעל הקרקע ובחירה בינם המתאים ביותר בנסיבות העניין, וכן בתהליכי ניתוח אופטימיזציה של ייצור סולארי אל מול צריכה, בהתבסס על מודל מחשובי הבוחן את צריכת החשמל את מול הייצור הסולארי במהלך כל 8,760 השעות בשנה שלמה.

דבר הבהרות נוספות ניתן לפנות לרו"ח אלון ראובני, בטלפון: 052-4771747 או בדוא"ל alonr@mbtcpa.co.il